

Borze v preteklem tednu

25. september 2023 – 29. september 2023, leto XV, št. 40

NLB Skladi, d.o.o.

Jure Štimac

Upravitelj premoženja

Visoke cene nafte ohranjajo visoke obrestne mere

Višje cene nafte so prispevale k zaskrbljenosti glede inflacije in strahu, da bodo centralne banke potrebovale dlje časa za ukrotitev rastočih cen.

v EUR	Donosnost v zadnjem tednu* (22. 9. 2023 – 29. 9. 2023)	Donosnost letos* (31. 12. 2022 – 29. 9. 2023)
Svet - MSCI World	-0,11%	+12,95%
ZDA - S&P 500	+0,02%	+14,49%
Evropa - DJ STOXX 600	-0,63%	+9,14%
Japonska -Topix	-1,38%	+11,61%
Trgi v razvoju - MSCI Emerging markets	-0,40%	+3,45%

* vključujoč dividende, preračunano v EUR, vir: Bloomberg.

Pretekli teden se je nadaljeval niz padanja tečajev na svetovnih delniških trgih. Delniški indeks MSCI ACWI, ki meri gibanje tečajev svetovnih delnic, je izgubil 1 % vrednosti, merjeno v dolarjih, v septembru pa več kot 4 %, kar je največji enomesečni padec tečaja v letošnjem letu. Na razpoložnje vlagateljev so večji del tedna vplivali namigi centralnih bank glede ohranitve višje ravni obrestnih mer, zaradi česar so rasle zahtevane donosnosti državnih obveznic. Druga skrb je bila nafta, saj so zaloge v ZDA na najnižjih ravneh v zadnjih devetih letih, medtem ko se svet že sooča s tesno ponudbo, saj sta Savdska Arabija in Rusija zmanjšali proizvodnjo. Ponudba se je pretekli teden še dodatno zmanjšala, saj se je Rusija odločila za popolno prepoved izvoza dizla, s čimer želi omejiti ceno goriva doma. Posledično se je cena za sočček surove nafte Brent prvič po novembru 2022 povzpela nad 96 dolarjev. Na razpoložnje vlagateljev je med tednom ponovno vplivala tudi vse večja negotovost glede zaustavitve delovanja vladnih služb v ZDA. Stranki v predstavniskem domu ameriškega kongresa sta dogovor vendarle sklenili v soboto, samo nekaj ur pred rokom.

Osrednji ameriški indeks S&P 500 je v preteklem tednu zabeležili še četrti negativen teden, merjeno v dolarjih, medtem ko se je indeks tehnoloških delnic NASDAQ z 0,1 % rastjo obdržal nad gladino. Podobno mešane so bile tudi objave makroekonomskih podatkov. Trg dela v ZDA še vedno ostaja močan, precej pa je upadla prodaja stanovanj, ki se je avgusta znižala za 8,7 %. Padec predstavlja največji mesečni upad v zadnjem letu, medtem ko je prodaja obstoječih stanovanj na letni ravni upadla za kar 18,8 %. Glavni razlogi za nižjo prodajo so omejena ponudba, povišane cene in visoke hipotekarne obrestne mere. Spodbudni pa so bili podatki za proizvodni indeks nabavnih menedžerjev (PMI), ki je z vrednostjo 49,8 presegel pričakovanja analitikov, za 0,2 % so se povečala tudi naročila trajnih dobrin, medtem ko je bil pričakovan 0,5 % upad. Avgustovski indeks cen izdatkov za osebno potrošnjo, ki velja za zeleno merilo inflacije ameriške centralne banke (Fed) in ne upošteva hrane in energije, se je v skladu s pričakovanji analitikov medletno povišal za 3,9 %, kar je najnižja rast cen v zadnjih dveh letih. Kljub temu ta še vedno močno presega željeni cilj 2 % in posledično se pričakuje, da bo moral Fed dlje časa ohraniti restriktivno politiko z namenom ukrotitve inflacije.

Tudi tečajji evropskih delnic so teden zaključili nižje, saj so se vlagatelji osredotočali na obrestne mere, za slabše razpoložnje pa so poskrbeli tudi ekonomski kazalci. Vrednost indeksa evropskih delnic STOXX Europe 600 je upadla za 0,6 %, nemški DAX pa je izgubil 1,1 % vrednosti. Stopnja inflacije v Nemčiji je padla na najnižjo raven v zadnjih dveh letih, saj so se cene življenjskih potrebščin septembra glede na leto prej zvišale za 4,3 %, medtem ko je avgustovska inflacija znašala 6,4 %. Nemško gospodarstvo je videti šibko v primerjavi z ostalimi članicami Evropske unije in pri vlagateljih vzbuja nelagodje zaradi skorajšnje recesije. Inštituti, ki svetujejo nemški vladi, napovedujejo 0,6 % krčenje gospodarstva v letošnjem letu, na kar vplivajo predvsem naraščajoče obrestne mere ter prekomerna pretekla odvisnost od ruske energije in kitajskega povpraševanja, dodatne težave pa povzročata tudi domači nepremičninski sektor. Presenetili pa so podatki o stanju gospodarstva Združenega kraljestva, ki je v prvih treh mesecih leta raslo hitreje od pričakovanj. Revidirani podatki kažejo, da je gospodarska rast do konca junija znašala 2 %, kar pomeni, da se je bruto domači proizvod Združenega kraljestva vrnil nad ravnjo pred virusom Covid-19.

Negativno so pretekli teden zaključile tudi azijske borze, kjer sta na razpoložnje vlagateljev ravno tako vplivala ohranjanje visokih obrestnih mer in cena nafte. Kitajska se še vedno zavzema za strukturne reforme, ki bi oživilo gospodarstvo, vrednost japonskega jena pa je padla na najnižjo raven v 11 mesecih, kar je sprožilo pomisleke, da bo potreben poseg centralne banke na trgu valut. Vrednost kitajskega delniškega indeksa MSCI China je upadla za 0,6 %, medtem ko je japonski indeks Nikkei, merjeno v jeni, teden zaključil 1,7 % nižje.

Opozorilo: Ta dokument je pripravila in izdala družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o., Tivolska ulica 48, Ljubljana, info@nlbskladi.si, ki je nadzorovana s strani Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, Ljubljana. Dokument je bil pripravljen izključno za boljše razumevanje finančnih instrumentov in delovanja trga kapitala in ne pomeni ponudbe oziroma povabila k ponudbi za nakup ali prodajo v dokumentu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma kakršnihkoli drugih finančnih instrumentov, povezanih z obravnavanimi finančnimi instrumenti. Dokument prav tako ne predstavlja osebnega priporočila oziroma investicijskega svetovanja po 11. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 77/2018 s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZTFI-1), saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino tega dokumenta. Dokument prav tako ne pomeni naložbenega priporočila iz 20. člena Uredbe o zlorabi trga (Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga, v nadaljevanju: Uredba o zlorabi trga). Informacije so bile pridobljene na podlagi javno dostopnih podatkov, za katere avtor meni, da so verodostojne, vendar pa za njihovo natančnost in celovitost ne jamčimo. Informacije ne predstavljajo notranjih informacij po 7. členu Uredbe o zlorabi trga. Družba NLB Skladi ne prevzema odgovornosti za posledice odločitev, sprejetih na podlagi mnenj in informacij, ki jih vsebuje ta dokument. Omenjeni podatki v tem dokumentu ne pomenijo priporočila za nakup ali prodajo katerihkoli vrednostnih papirjev, finančnih naložb ali naložbenih skupin niti javne ponudbe vrednostnih papirjev, ampak le podatke in ocene, izdelane na podlagi javno dostopnih informacij, namenjene obveščanju zainteresiranih strank. Družba NLB Skladi je in bo sklepala posle z nekaterimi vrednostnimi papirji ali naložbenimi skupinami, ki so navedene v tem dokumentu, in z drugimi vrednostnimi papirji. V te vrednostne papirje in naložbene skupine nalagajo tudi investicijski skladi in portfelji strank gospodarjenja s finančnimi instrumenti, ki jih upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Oseba, ki v tem dokumentu podaja mnenja in komentarje glede dogodkov na kapitalskih trgih (in/ali z njo povezane osebe), del osebnega premoženja neposredno ali posredno (prek investicijskih skladov) investira tudi v vrednostne papirje izdajatelj iz geografskih območij in/ali gospodarskih panog, v zvezi s katerimi podaja mnenja. Razmnoževanje prispevka, delno ali v celoti, brez izrecnega dovoljenja avtorja ni dovoljeno.